

Letnik III.

v lažnjivi obleki.

Štev. 11.

Izhaja po dvakrat na mesec, kedar ga prebere in ne konfiscira policija. — Veljá celo leto 3 gold., pol leta 1 gold. 50 kr. in četrt leta 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na velikem trgu št. 240, kjer je tudi administracija.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Živijo novi deželni predsednik!

Vošim veliko srečo pa dolgo življenje, lahko smrt, pa da bil po smrti zveličan, dragi moj Korelj iz plemene rodovine Wurzbachove, ktera je tako slavna, da je rodila moža, kateri je prvi prepovedal slovensk tabor.

Nadjam se, da mi boš, dragi Korelj, ohranil tisto prijaznost in dobrovoljnost, katero si nekaj v deželnem zboru pokazal s tem, da si se potezal za mrčese, katerim je novo osnovana postava protila pogubo. Za tistem časom te nisem mogel nikdar pozabiti; kedar sem videl kako muho ali kakega družega mrčesa, me je spominjal vselej na te, kedar sem našel na poti kako pohojeno gosenco, kakega poteptanega kebra ali umorjeno muho, sem si mislil s težkim zdihljajem: „Oh, da bi to videli gospod očka Korelj pl. Wurzbach, kako bi se jokali, kako bi preganjali neusmiljenega morivca!“

Vidiš, Korelj, to mi je jako všeč, da si tako usmiljenega srca do brenceljnov, komarjev, muh, nemčurjev in družih mrčesov, od tebe se nadjamo vsi mrčesi prav izdatne podpore, kajti gotovo te je ljubezen do mrčesov spravila v vrsto nemškutarjev in med ude konšt. društva. Stavim, da ti ne pripusti blago srce, da bi kakemu mrčesu ali nemškutarju kaj žalega storil.

Pa tudi ljudje pravijo, da si ti prav „lušten foter“, posebno kedar ga imaš kaj pod kapo. Kot predsednik kmetijske družbe si že navajen grabelj, tedaj ti nova stopinja ne bo belila glave. Tvoj brat po imenu, opravil in mislih, Dežmanov Korelj, so jako dober učitelj, kar pride iz njihove šole, pred tem se mora vsak odkriti. Dozdaj si se pečal le z grabljami, zdaj pa boš moral delati s prokletimi grabljami iz Dežmanove delavnice. Le glej, da se ne zameriš svojemu mojstru, kajti ni lepo, če učenec potem, ko je splezal do višje stopinje, svojega prejšnjega učitelja še ne pogleda. Kedar srečaš gospoda Dežmana, se mu moraš odkriti, svoj širok hrbet pripogniti do tal, če bi ti utegnil tudi trebuh počiti, ter vedno spoštovati misli, nauke in načela njegove, da se ne pregrešiš zoper četrto zapoved, ktera ti veli spoštovati svoje učitelje in mojstre.

Nekaj pa se boš vendar-le moral učiti, namreč slovenščine, ktera drdra po tvojem grlu kakor kmečka

kola po neogljani hribovski poti. Lansko leto si bil že enkrat zaradi javnega mučenja slovenskega jezika obsojen ne vem kam, a ta kazen te ni poboljšala, slovenski govoriš še zdaj, kakor bi orehe trl. Izvoli si zdaj, ko imaš denar, vsaj „rešpehtarjovo kuharco“ za učiteljico, da se navadiš vsaj gladkeje brati, ali pa se zapiši v prvi razred, kjer se deca učé slovenski ABC, da ne bodo otroci za tabo kazali in upili: „Glejte ga no deželnega predsednika, ki še ne zna brati!“ To bi ne bilo prijetno, ko bi jaz kaj takega videl in slišal, bi me bilo sram zaradi najsine prijaznosti, kar jokal bi se.

Se nekaj ti povem, Korelj. Dozdaj je bilo znano, da si nemškutar. Ne nadjam se sicer, da bi postal kar čez noč Slovenec; tega ti tudi ni treba, kajti kdor je Slovenec, ne postane deželni predsednik. Vendar si ud narodne čitalnice, in to bi ti utegnulo škodovati. Glej, da se brž izbrišeš, kajti deželni predsednik mora biti mož brez vsega madeža. Jaz ti, se vé da le na uho povem, da izstopim v tistem hipu iz čitalnice, ko bom postal, kakor ti, predsednik kranjske dežele.

Čemu se smeješ? Pred nekimi dnevi se ni sanjalo ne meni, ne tebi, da boš postal ti deželni predsednik. Prav tako, kakor tebi, se utegne primeriti meni, človek ne vé, kje ga sreča išče. Vendar, kedar postanem jaz predsednik, se ne bom sramoval svojih poprejšnjih prijateljev in znancev, ti boš vedno moj prijatelj, toraj se spodobi in tudi pričakujem, da se tudi ti ne boš mene sramoval, dasiravno še nisem deželni predsednik. Nadjam se, da boš tudi dalje ostal zagovornik in advokat mrčesov in prikrival nemškutarje s svojimi širokimi peruti.

Da te pa svet, kar bi bilo lahko mogoče, ne zamenja z Dežmanovim Koreljnom, bom imenoval renegata, nemškutarja in ljubljanskega župana Koreljna I., a tebe, kranjskega deželnega predsednika, Koreljna II., ker sta si sicer podobna kakor dvojčeka, da vaju bo svet razločil in vedel, pri čem da je, kajti po „prokletih grabljah“ bi vaju ne mogel nihče razločiti.

„Brencelj“,

do zdaj žalibog še ne predsednik nikakoršne družbe ali dežele,

v imenu vseh mrčesov.

Schaffarjev Dolfi.

Danes pa pač nimam veliko časa. Mami sem rekel, da morem iti v šolo, da so me od doma pustili, pa se grem prav za prav učiti iz glave dolg govor za konšt. šolo.

V naglici Vam povem nekaj novega. Naš derehtar so se te dni strašno jezili, da ni postal nobeden naših profesorjev deželni predsednik. Katehet Kaltenegger so stavili s prejšnjim derehtarjem Suppanom 10 bokalov vina, da bodo oni postali predsednik, Suppan pa narobe, da bodo oni. Pa ni postal nobeden in tako sta zgubila vsak po 10 bokalov vina, ktere sta potem plačala, tako da smo bili vsi prav dobre volje.

Pa so derehtar Dežman vendar-le moški in veseli, da so vsaj iz njihove šole enega poklicali za deželnega predsednika. To je šoli vselej na čast, če pridejo učenci do viših stopinj. Gosp. Korelj Wurzbach so bili prav priden učenec, Dežman so jih večkrat pohvalili in jih nam v iz-gled postavljali. Škoda, da jaz še nisem ž njimi bratov-ščine pil, bi bil lahko zeló moški, če bi rekel deželnemu predsedniku „Ti“, kakor jim pravijo dr. Bleiweis, de-rehtar slovenskih šol. Škoda! Mama mi vedno pravijo, da naj iščem imenitne družbe, da bom tudi jaz bolj ime-niten, če me ljudje vidijo v njih.

Iz naše šole ni nič novega. Jaz sem mislil, da je bolj huda, kakor je. Sem pa tje se snidemo, pa malo po-čenčamo, gosp. Činčara iz šentpeterskega predmestja malo zagodrnjajo, pa je šola ven, ne uči se človek dosti. Samo to povem, da so nam zadnjič derehtar naznanili, da je kontrakt ali pogodba s sv. Jakobom, kateri je letos prevzel izvažanje snega iz Ljubljane, zdaj iztekla, da se mora za drugo zimo zopet ponoviti, ker ta svetnik topi sneg brez plače.

Druzega ne vem za zdaj nič. Moram iti, ker govora znam še le prvi vrstici, in če bi me ne bilo dolgo domu, bi mamó skrbelo in bi poslali Ančiko za mano. Govor je pa poln takih reči, katerih jaz nič ne razumem, ne vem, ali se tiče ministrov ali ministrantov. Morda Ančika kaj vé, jo grem prašat.

O hranilnici ljubljanski.

(Dalje.)

Pri oddaji služeb je nek doktor, kateri sicer slabo, a zeló rad govori, rekel, da se ne sme gledati toliko na izobra-ženost prosilcev, kakor na druge lastnosti, ktere kinčajo hranilničnega uradnika. Mora že res biti, kar so gospod doktor rekli, kajti predstojnik gosp. Janežič, ktere-ga so doktor gotovo mislili, ni nikdar po viših šolah hlač trgal; še toliko ni študiral, kolikor najslabši učitelj, kte-remu se plačuje njegova vednost s 150—200 gold. Gos-pod Janežič pa je študiral le štiri razrede normalke in vleče najmanj 2000 gold. letne plače.

Iz tega se vidi, da ni vselej dobro, če človek naprej študira. Ko bi bil gosp. Janežič hotel postati kak „šo-mašterček“, bi bil moral še kake 3 leta študirati in po-tem bi bil imel toliko, kar zdaj pokadi in „pošnofa“.

Ljubljanska hranilnica je za nekaj vendar-le dobra.

(Se bo nadaljevalo.)

Dnevne novice.

(Silovit napad.) V zadnji seji konšt. društva je napadel nam znan govornik zbrane ude nenadoma z go-vorom čez ministerstvo. Nekaj jih je vsled tega nevarno

bolnih. Nagib temu hudodelstvu je bil ta, da so se možu zmešale možgane, kar se je pri njem že nekaj časa opa-zovalo. Nesrečnež se je oddal v zdravilnico za bolno člo-veško pamet.

**

(Strašna povodenj.) Vsled zadnjih sej nemčur-skih društev po Štajarskem je nastala po vsi deželi strašna povodenj, ktera je protila vsem Slovencem. Vendar se je voda raztekla brez škode. Dan za dnevom se čuti po-treba, da bi se ustanovile družbe, ktere bi zavarovale zoper škodo po vodi, ki jo razlivajo govorniki po deželi.

**

(Stekel pes.) Velik hrup je napravil unidan pes, o katerem se je govorilo, da je stekel. Vsled tega je zapo-vedal mestni magistrat, da se morajo pesi voditi po mestu na vrvicah. Kako se spolnuje ta zapoved, se vidi iz tega, da letajo nemčurji še zdaj prosti po ulicah.

**

(Posnemanja vredno.) Gospá Janeževa iz šent-peterskega predmestja, znana po svojem kurniku v gle-dišči, ktere-ga pri slovenskih predstavah ne dá za tisoč goldinarjev, je razpisala nagrado petih sto goldinarjev za najboljšo slovensko igro, v kateri je njej primerna na-loga komične starke, da bi jo sama igrala.

Nekaj stavkov iz uradniške slovenščine.

(Po gospodu Muleju iz Vrhnike.)

„Vejo kaj, to šrifto naj nesó k rihti, ta Jim bo že dala erledigungo. Če ne dobé kmalu erledigunge, naj se pa pridejo k meni bešverat, Jim bom že vse vrihtal“.

„To ni tako, kakor Oni mislijo. Oni so v irungi, naj me befolgajo, bodo videli, da bodo skoz padli. Oni nimajo nobenih anšpruhov na to verbšno, to je vse dru-gim zašafano. Naj se ne vržejo v unkoštenge, bo vsa muja brez erfolga“.

„Ja, vejo to ne gré. Kaj mislijo, da imam jaz toliko cajta, da bi se tle ž Njimi špetiral. Oberrihta je beste-tigala urtelj, ne bodo nič več rihtali. Škoda za cajt“.

„Oni so pa spet eden tistih, ki mislijo, da smo mi Njih dinstboti. Mi že znamo kranjsko špraho, pa tukaj v naših aktih je vsaka šrifta nemška, naš reglement pa pogerje, da je vse v vorengi. Kaj mislijo, da bom za Njih kakšno ekstraburšt pekel? Če niso cufridni, naj se pa gredó bešverat, bodo videli, koliko bodo avsrhtali. Glih vsakemu bom k dinstu! Še toliko manjka, da ne pogerjejo, da bi Jim škornje pucal. Naj Jim pa Bleiweis naredi slovensko pečat“.

Iz te uradne „slovenščine“ se vidi, da mora človek poprej umeti vse druge jezike, preden jo razume. Na ta način je, se vé da, enako, če se upelje kedaj slovenščina v uradnije ali ne.

Gospod Mulej pa bo gotovo učitelj slovenskega pra-voslovja na slovenskem vseučilišču.

Posluh!

Najhujši nemškutarji se masté od slovenskega kruha in kedar so ga siti, gredó pa narodu zabavljat in kljubovat.

Te vrste človek je tudi gosp. Terpin, znani nem-škutarski hudournik in mestni svetovalec, največi libera-luh, kolikor mu namreč dopuščajo slabe duševne moči, hud nasprotnik duhovščine itd.

Da je mož hud nasprotnik duhovščine, to je nekaj „špaso“. Veste, o čim živi ta vrl nemčursk narodnjak in liberaluh? O provizijah ali odstotkih, ktere striže od plače zavarovanih pri zavarovalnici „Riunione adria-tica di sicurtá“ v Trstu. In veste, kdo tej zavarovalnici največ plačuje? Čudite se, duhovščina, tista duhov-ščina, kateri gospod Terpin na vso moč nasprotuje, ravno tista duhovščina mu daje odstotke, da more gosp. Terpin

živeti in zabavljati in kljubovati narodu in njegovi duhovščini.

Gospod Terpin je namreč pred nekoliko leti „unter geistlicher Assistenz“, kakor bi „Tagblatt“ rekel, romal od cerkve do cerkve, od fare do fare in lovil župnike, da so zavarovali cerkve pri društvu, ktereга on zastopa in pri katerem denarce služi. Zviti lovec je vjel tičke za več let, nekatere za sedem, druge celó za deset, da so se zavezali tako dolgo plačevati. Zdaj pa bo menda pri nekterih zaveza iztekla, toraj naj premislijo gosp. župniki, ali hočejo še dalje gosp. Terpinu jezik mazati, da mu bo gladkeje in urneje tekel pri zabavljanju duhovščine ali ne. Zoper društvo nima „Brencelj“ prav nič, a zoper njegovega zastopnika Terpina mnogo. On bi pri njem ne zavaroval ne svoje „fajfe“.

„Brencelj“ je govoril, zdaj pa govorite Vi, gospod Terpin!

Pogovori.

Tone. Kako je to, da letos nisem videl še nobenega kebra?

Jože. Menda že še ne vedó, da je njihov zagovornik Wurzbach postal deželni glavar. Le čakaj, da zvedó, jih bo že prišlo dovolj.

Time. Pri kastavskem taboru so nemčurski dopisuni že zopet nad 5000 ljudi snedli, ker pravijo, da jih je bilo komaj 4000.

Jaka. Ni čuda, saj so bili že lačni, ker toliko časa ni bilo nobenega tabora.

Jaka. Kaj rečeš k temu, da je deželni predsednik Conrad prestavljen? Mar ni bil dober mož?

Jože. Hm! Nektere stvari so dobre, če se jih človek znebi. Koliko bi bil Conrad koristil Slovincem, ako bi bil že davno v Lincu.

Domača zdravila.

Če si ves zaprt in napihnen po životu in te kaj tišči, idi poslušat govore ljubljanskih in drugih liberaluhov v konšt. zborih, in brž ti bo odleglo.

Kedar srečaš kacega kruljevega človeka, pri katerem so bile vse poskušnje, da bi se ozdravil, brez vspeha, beri mu zadnje sklepe mariborskega „Fortschrittsvereina“ in če ti ne bo pri prvih besedah že stekel, potem se res ne dá ozdraviti. Dozdaj ta poskušnja še ni nikdar spodletela.

Če te muči prevelik trehuh ali sploh telesna debelost, postani vsaj za mesec dni slovensk pisatelj ali pa učitelj na kmetih, in kmalu boš lahek kakor pero, tenak kakor mravlja.

Če si preveč tenak, tako da skoro sence nimaš, glej da postaneš predstojnik ljubljanske hranilnice, in kmalu se bodeš zredil.

Če imaš kako prašno suknjo, idi na Janjče kmetom zabavljat in kmalu ne bo v njej ne trohice prahu. Ta pripomoček je iznajden po turnarjih.

Zapomnite si!

Ljubljanska policija je zavohala v klicu „Ne boš, Jaka!“ nekaj nevarnega, pravi, da se s tem klicom nemškutarji pobijajo.

Da so nemškutarji tako slabe narave, da bi kar mrtvi ob tla padali kakor muhe, če to besedo slišijo, tega

„Brencelj“ ne verjame. Vendar, da ga ne tirajo kot ubijalca pred sodnijo, dá to nevarno besedo iz rok in si izvoli veliko bolj priprosto, sedaj manj nevarno, v kateri slavna policija menda ne bo našla kakega kola, s katerim bi se nemčurji pobijali. Ta beseda je, zapomnite si jo: „Molč“, Andrejče!“

Prošnja.

Gospod Schönwetter, celjski okrajni glavar, je dobil že več nosev iz Dunaja in Gradca. Kaj bi bilo, ako bi mu Slovenci, katerim se je že mnogokrat prikupil, oskrbeli zavitko za te nosove, da bi jih mož ne nosil tako očitno in ne bil v nevarnosti, da bi se mu prehladili. Dolg nos je krasen kinč okrajnega glavarja, toraj naj se brani prehlajenja.

„Brencelj“ je pripravljen, sprejeti v ta namen vsak znesek in bo naznanil očitno vsak dar. Nabiranje se toraj prične.

Program tabora,

popravljen po c. k. okrajnem glavarju Vohunu.

Tabor, kateri se misli napraviti, je dovoljen, a le s temi-le pristavki:

1. Zedinjenje vseh Slovencev — v ta namen, da plačujejo više davke.
2. V šole in uradnije naj se vozijo (ne „vpeljejo“) slovenski jeziki — če so prešičevi ali goveji in dobro posušeni, a le za učitelje in uradnike.
3. Gozdne razmere naj se vredijo — tako, da ne bo le glavar, timveč vsak pisar dobival drva zastonj.
4. Posebne želje — a ne ljudstva, timveč uradnikov.
5. Zedinjenje manjših občin v večje — da si bodo uradniki na komisijah več zaslužili.

Pristavek gosp. Vohuna:

6. Naj si oskrbijo župniki in župani purane, kapune, race, gosí in drugo perutnino, ktera je jako potrebna pri komisijah.

Zmota.

To so homatije po svetu! Jaz sem prepovedal leški tabor, jaz, in ne moj brat Korelj.

Zdaj pa izvolijo za kranjskega deželnega predsednika mojega brata in ne mene! To je očitna krivica ali pa zmota. Tako se godi, če ima človek brata, kateri še ni nobenega tabora prepovedal!

Radoljski Wurzbach.

Preklic.

Slovenski listi raznašajo po svetu, da se mi, kedar se čez kako stvar razgovarjamo, s pametjo prepiramo.

To je nesramna laž, mi se še nismo, kar se zbiramo na rotovžu, nikdar s pametjo prepirali, kajti mi se prepiramo drug z drugim.

Mestni očetje.

Goreča prošnja.

Milostljivi duh slovenski, kateri si nam dozdej vedno pomagal kviško na lestvici do mastnih služeb in minister-ske milosti, zbudaj v trdoglavnih bučah Slovencev misel, da napravljajo tabore in dajó nam priložnost, jih prepovedovati, da bomo tudi dalje rastle v milosti pred ministerstvom in se bodo oči viših krogov z dopadajenjem ozirale na naše obraze. Ne pripusti, da bi pogasnilo vnetje za slovensko reč, če pogasne, bo ugasnila tudi naša slava in še pesi ne bodo za nami lajali.

Schönwetter, Ogrinec, grof Chorinsky, Mulej in drugi.

Smola!

Je že hudič! Toliko let že pričakujem, da bi mi naznanili kak tabor v mojem okraju, pa nikomur ne pride kaj takega na misel. Vrag naj vzame tako mlačnost! Kako se bo neki človek „auscajhnal“ in prikupil ministerstvu, če o taboru ni duha ne sluha! Wurzbach se mi lahko v pest smeje. Prekleta mlačnost slovenska!

Derbič v Kranji.

Dežman še kaj najde.

Kar se ni pripetilo še nobenemu človeku, to se je pripetilo lansko leto Dežmanu. Ko je šel mož namreč po noči po šentpeterskem predmestju domú, je nenadoma dobil tako zaušnico, da je pri tej priči po noči sedem solncev videl.

Kdo se more pobahati z enakim?

Taka je!

„Tabori so tako potrebni, da bi, ako bi jih že ne bilo, morali se snovati zaradi mene. Kajti ko bi se tabori ne snovali, bi jih jaz ne mogel prepovedovati in bi zastoj zdihoval po zlatem križicu ali po kaki srebrni zvezdi. Človek ne vé, od česa se redi.“

Radoljški Wurzbach.

Gospodu Conradu!

Ne, da bi pri odhodu iz Ljubljane v Linc srednjo stranko (Mittelpartei) tukaj pozabili.

Deželni predsednik Wurzbach sprejme svoje prijatelje.

Wurzbach: — — In tako si bom prizadeval tudi dalje hoditi po isti poti, ktera me je dozdej vodila vstric Vas. Vodilo pri vsakem početju, pri vsaki misli mi bo nam vsem sveta reč, ktera je vezilo naše zveze, namreč „proklete grablje“. Hoch „proklete grablje“, hoch!

Vsi: Hoch, hoch, hoch, naš Wurzbach in njegove „proklete grablje“!

Najnovější pregovor.

Ni toliko taborov, da bi jih okrajni poglavarji ne mogli prepovedati.

Še nekaj.

A. Naši nemškutarji bodo šli k zboru avstrijskih Nemcev na Dunaj.

B. Naj le gredó! Bog daj, da bi jih le več ne bilo nazaj.

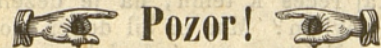
„Brencelj“ piše:

Gosp. S. J. v K.: Pomota se je našla in popravila.

Gosp. A. V. v N.: Zakaj da „Brencelj“ tako neredno izhaja? Zato, ker se drži svojega programa, po katerim prifrčí na svitlo, kedar ga je volja. Nekaj so pa krivi tudi tisti počasni in pozabljivi naročniki, kteri mu ne pošljejo ob pravem času „cerenge“, kajti on se ne more izlegati na upanje. Kako prijetno bi bilo, ako bi mu vsi pošiljali ob pravem času svoj davek! Potem bi z veseljem pel, žvižgal in pikal, da bi bilo joj!

Bralcem!

Danes je, kakor vidite, „Brencelj“ bolj „kumern“ kakor navadno in sicer zaradi tega, ker se pripravlja za drugo pot, ker bode prinesel svojim prijateljem nekaj prav zanimivega za priklado, s čemur bo gotovo vsakemu vstreženo.

Pozor!

„Brencelj“ misli izdati natančen zapisnik vsih narodnih kupcev in obrtnikov v Ljubljani, da se bo vedelo, kje kupovati in naročevati, kar se potrebuje.

Kdor hoče brati svoje ime v njem, naj se brž oglasi.

Zgubilo se je zaupanje slovanskih narodov.

Kdor ga najde in nazaj prinese, dobi lepo hvalo in dobro plačo pri

Hohenwartu & Comp.

na Dunaji v ministerski palači.

„Kranjski zidarji niso za nič.“

Tako trdijo Ljubljančani in zahtevajo le laške zidarje, kteri odnesó vsako leto lepe denarce v svojo domovino.

Kako da bi kranjski zidarji ne bili za nič? Je to li res? Ali morda ne znajo zidati?

Ta naj bo, kar hoče. Gospod Viljem Treo, stavbeni mojster v Ljubljani, jemlje tudi kranjske zidarje in jih plačuje prav dobro, skoro tako, kakor si sami želijo. Delavec, kteri več stóri, večo dobi plačo.

Tedaj le k gosp. Viljemu Treo-tu v Ljubljani, kdor si hoče kaj zaslužiti. „Brencelj“ ga gorko priporoča, ker ni nemškutar, kakor jih je mnogo njegove vrste.

Prihodnji „Brencelj“ prifrčí 10. junija.